

Jouw Leven Als | Les groep 7/8

Om direct aan de slag te gaan.

Jouw
Leven
Als...

Inleiding

De kansenongelijkheid is groot. Waar en hoe je bent geboren heeft invloed op alles. *Jouw Leven Als* laat dit zien. De online tool brengt de huidige kansenongelijkheid in Nederland snel en duidelijk in kaart op een laagdrempelige en informele wijze. Door het indrukken van 'knoppen' zie je in een 'machine' allerlei gegevens veranderen. Hierdoor zie je gelijk wat voor verschillen in kansen er bestaan tussen verschillende groepen.

De basisles in dit document is speciaal ontwikkeld voor groep 7 en 8. De tool is oorspronkelijk ontwikkeld voor gebruik in de leeftijdscategorie 15-23 jaar, maar is met deze basisles prima geschikt voor leerlingen uit groep 7/8. In de [handleiding](#) vind je meer uitleg en (achtergrond)informatie over de ontwikkeling en het gebruik van de tool.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
Doelgroep.....	4
Lesduur.....	4
Materialen.....	4
Doel van de les.....	4
In deze les werk je aan de kerndoelen.....	5
Nederlands.....	5
Digitale geletterdheid	5
Lesopzet	6
Inleiding (10 minuten).....	6
Kern (25 minuten)	6
Verwerkingsopdracht (40 minuten).....	7
Afronding (15 minuten)	8
Colofon.....	9
Het verhaal van Rico	10
Het verhaal van Janna.....	11

Doelgroep: Bovenbouw po (Groep 7 en 8)

Lesduur: ongeveer 90 minuten

Materialen:

- Device met internetverbinding voor de leerlingen.
- Digibord met internetverbinding en de webpagina *Jouw Leven Als*-machine.
- Tekstverwerkingssoftware (Word/Google Documents) voor de leerlingen.

Doel van de les:

- De leerlingen worden zich bewust van de invloed die verschillende factoren hebben op de kansen van mensen in Nederland.
- De leerlingen realiseren zich dat er factoren zijn buiten de eigen invloedssfeer van mensen die invloed hebben op de kansen van mensen in Nederland.
- De leerlingen denken na over en formuleren mogelijke maatregelen/oplossingen die een positieve bijdrage leveren aan het creëren van meer kansengelijkheid in Nederland.
- De leerlingen schrijven een brief/mail aan de minister-president waarin ze betogen voor meer kansengelijkheid in Nederland.
- De leerlingen schrijven een brief/mail aan Rico en Janna (hoofdpersonen van de casus) waarin ze hen advies geven.

In deze les werk je aan de kerndoelen

Nederlands

Kerndoel 3: De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren.

Kerndoel 4: De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.

Kerndoel 8: De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het schrijven van een brief, een verslag, een formulier of een werkstuk. Zij besteden daarbij aandacht aan zinsbouw, correcte spelling, een leesbaar handschrift, bladspiegel, eventueel beeldende elementen en kleur.

Vanuit de Inhoudslijnen Nederlands SLO, onderdeel Lezen:

Leesplezier/leesmotivatie: omgaan met teksten als dagelijkse communicatie- en expressiemiddelen.

Zakelijke teksten: kenmerken van de taakuitvoering. Studerend lezen van een tekst om informatie te onthouden.

Zakelijke teksten: studievaardigheden. Opzoeken van informatie met behulp van zoekmachines en het lezen van schema's, grafieken en tabellen en relaties leggen binnen een tekst.

Vanuit de Inhoudslijnen Nederlands SLO, onderdeel Schrijven:

Samenhangende teksten schrijven met een eenvoudige lineaire opbouw, over uiteenlopende (meestal vertrouwde) onderwerpen binnen school en de wereld om ons heen. Kenmerken van de taakuitvoering:

Schrijfdoel: teksten schrijven met verschillende schrijfdoelen: plezier verschaffen, informeren, instrueren, betogen en beschouwen.

Soorten teksten: schrijven van betogende teksten.

Inhoud/vorm: schrijven van langere teksten met meerdere inhoudselementen en complexere tekststructuren (bijv. oorzaak-gevolg).

Taalverzorging/opmaak:

- Redigeren van eigen tekst op spelling en interpunctie (zie Taalbeschouwing: begrippenlijst en taalverzorging)
- Werken met tekstverwerkingsprogramma's

Digitale geletterdheid

Vanuit de Inhoudslijnen Digitale Geletterdheid SLO, onderdeel Praktische ICT-vaardigheden:

Digitale technologie: impact. Exploreren van toepassingen van digitale technologie in het dagelijks leven van mensen zoals bij wonen, werken, vrije tijd, reizen en contact met de overheid.

Apps en software: ontdekken en gebruiken van gevorderde functionaliteit in apps voor tekstverwerking en presentaties zoals het opmaken van teksten en pagina's/dia's.

Lesopzet

Inleiding (10 minuten)

Bespreek met de leerlingen de volgende stelling:

“Als je voor een dubbeltje geboren bent, word je nooit een kwartje.”

Leg uit wat dit spreekwoord betekent (volgens het spreekwoord kun je niet boven je stand leven, blijf je arm als je arm geboren bent, je ontloopt je lot niet).

Vraag de leerlingen allemaal 3 argumenten te bedenken waarom ze het eens zijn met deze stelling en ook allemaal 3 argumenten waarom ze tegen deze stelling zijn. Bespreek daarna de door de leerlingen benoemde argumenten.

Leid het gesprek en besteed aandacht aan kansen(on)gelijkheid. Wat weten zij er al van? Hebben ze er al eens iets over gehoord? Bespreek met leerlingen mogelijke oorzaken van kansenongelijkheid.

Kern (25 minuten)

Laat de leerlingen het verhaal van Rico en Janna (zie pagina 10 & 11) lezen. Bespreek dit vervolgens met de leerlingen. Wat valt ze op? Kunnen ze zich inleven in hun situatie? Wat vinden ze van hun situatie? Is de situatie goed of slecht van invloed op de kansen die zij hebben in het leven, denk je?

Het verhaal van Rico

Hoi, ik ben Rico. Ik ben 12 jaar oud en samen met mijn vader en moeder woon ik in Huaren. Mijn vader en moeder zijn al eeuwen geboren op het eiland Curacao en ik heb nog veel familie op het eiland. Samen met mijn vader en moeder woon ik op het eiland. Samen met mijn vader en moeder woon ik op het eiland. Samen met mijn vader en moeder woon ik op het eiland.

Het verhaal van Janna

Hoi, ik ben Janna. Ik ben 13 jaar oud en woon samen met mijn moeder in Huaren. Mijn vader woont helaas niet meer bij ons. Om mijn moeder te helpen, heb ik mijn moeder veel geholpen. Samen met mijn moeder woon ik op het eiland. Samen met mijn moeder woon ik op het eiland. Samen met mijn moeder woon ik op het eiland.

(Rico en Janna zijn fictieve karakters, hun foto's zijn gegenereerd met behulp van AI)

Open op het digibord de [Jouw Leven Als-machine](#). Lees samen met de leerlingen de waarschuwing. (Deze tool is oorspronkelijk ontwikkeld voor gebruik in de leeftijdscategorie 15-23 jaar. De mediatips zullen dan ook niet compleet aansluiten op de doelgroep van deze les. De speciale [uitzending over armoede van het Jeugdjournaal](#) is wel geschikt en passend.) Duik vervolgens de machine in.

De machine is nu ingesteld op iedereen. Dat betekent: het gemiddelde van alle Nederlanders op 35-jarige leeftijd. Door op de knoppen te drukken kun je inzoomen op diverse kenmerken.

Bespreek met de leerlingen:

Welke knoppen moeten we indrukken om de situatie van Rico en Janna te bekijken? Laat de leerlingen deze informatie uit de tekst halen (voor Rico tweeoudergezin, mannen, Nederlandse

Antillen. Voor Janna eenoudergezin, vrouwen, Nederland) en bekijk de resultaten. Vergelijk deze eens met het gemiddelde in Nederland. Wat valt je op?

Rico's en Janna's situatie heeft invloed op hun kansen in het leven. Hun kansen zijn niet gelijk aan de kansen van anderen.

Rico krijgt wellicht te maken met discriminatie op basis van zijn huidskleur. Hij krijgt misschien een lager schooladvies van zijn leerkracht, omdat hij thuis geen hulp heeft. Misschien is de havo-school wel te ver van huis om te fietsen en moet hij met het OV, maar daar is geen geld voor. Allemaal zaken die ervoor kunnen zorgen dat Rico minder kansen heeft dan anderen.

Janna kan geen hulp krijgen voor haar taalproblemen omdat haar moeder haar niet wil laten testen. Hierdoor kan haar leerkracht geen extra hulpmiddelen inzetten, zodat ze geen extra hulp en begeleiding krijgt. Hierdoor wordt haar potentieel geremd.

Bespreek vervolgens de vraag:

“Hoe kunnen we ervoor zorgen dat iedereen in Nederland gelijke kansen krijgt in het leven?”

Verwerkingsopdracht (40 minuten)

De leerlingen gaan nu zelfstandig aan de slag met de verwerkingsopdracht. Deze bestaat uit 2 onderdelen:

- 1) De leerlingen schrijven een brief aan Rico of Janna waarin ze hen advies geven om hun kansen te verbeteren. Wat kunnen de kinderen zelf doen om hun kansen zo gunstig mogelijk te maken. Ze richten zich in de brief direct aan Rico of Janna en houden in hun taalgebruik rekening met de leeftijd van Rico of Janna. Ook moeten ze zorgen voor een uitstekende verzorging van hun tekst (opmaak, interpunctie en spelling).
- 2) De leerlingen schrijven een brief aan de minister-president van Nederland waarin ze om minimaal 3 maatregelen vragen die kunnen bijdragen aan meer kansengelijkheid in Nederland. Vraag ze goed uit te leggen wat hun maatregelen inhouden en waarom ze bijdragen aan kansengelijkheid (bijv. alle kinderen in Nederland moeten gratis bijles kunnen krijgen [maatregel], zodat ieder kind zich zo maximaal kan ontwikkelen en naar passend vervolgonderwijs kan [uitleg]). Ze richten zich in de brief direct aan de minister-president zelf, houden daar rekening mee in het taalgebruik en ze zorgen voor een uitstekende verzorging van de tekst (opmaak, interpunctie en spelling).

Loop tijdens de zelfstandige verwerking rond in de klas en noteer voor jezelf enkele (in positieve zin) opvallende adviezen en maatregelen. De brieven maken ze digitaal met behulp van tekstverwerkingssoftware zoals Microsoft Word of Google Documenten. Aandachtspunten hierbij zijn:

- Hanteer een goede indeling van het document, waarbij je na een alinea een witregel laat.
- Voeg in je document een koptekst (“Les Jouw Leven Als”) in.
- Maak minimaal 1x gebruik van opsommingstekens.

Afronding (15 minuten)

Rond de les af door de opvallende adviezen en maatregelen te noteren op het bord. Bespreek deze met de leerlingen en kom terug op de stelling: "Als je voor een dubbeltje geboren bent, word je nooit een kwartje". Is hun mening veranderd? Hoe zorgen ze er zelf ervoor dat hun kansen optimaal zijn in het leven? Laat ze hierbij 1 regel voor zichzelf formuleren en laat ze deze hardop uitspreken in de klas. Rond hiermee de les af.

Laat eventueel een aantal leerlingen hun brief voorlezen aan de groep en bespreek deze met de groep. Neem alle door de leerlingen geschreven brieven in en beoordeel ze eventueel op vorm en inhoud (passend taalgebruik, opmaak, interpunctie en spelling) en/of voorzie ze van persoonlijke feedback.

Colofon

Jouw Leven Als is tot stand gekomen binnen het project Basisvaardigheden en Leven lang ontwikkelen.

Met dank aan de geïnterviewden voor het delen van hun ervaringen. En dank aan de [KansenKaart](#) voor het ter beschikking stellen van data.

© Cubiss, februari 2024

Provincie Noord-Brabant

Het verhaal van Rico

Hoi, ik ben Rico. Ik ben 12 jaar oud en samen met mijn vader en moeder woon ik in Nuenen. Mijn vader en moeder zijn allebei geboren op het eiland Curaçao en ik heb nog veel familie daar. Jammer genoeg kunnen we niet zo vaak daarheen, het is gewoon te duur.

Baan

Mijn vader werkt in de dierentuin vlakbij en mijn moeder als schoonmaakster bij het museum. We hebben niet zo heel veel geld thuis. Daarom krijgen we elke week ook een pakket van de Voedselbank. Ik vertel dat liever niet aan mensen, omdat ik me er een beetje voor schaam. Maar ik ben er wel heel blij mee.

Mijn vader en moeder werken allebei heel hard, maar ze hebben gewoon geen goed betaalde baan. Ze hebben ook allebei hun school niet afgemaakt en dus geen diploma. Dat maakt het wel erg lastig.

Bijles

Ik zit zelf in groep 7 van een hele leuke school bij mij in de buurt. Ik ben best wel goed in taal, maar rekenen vind ik erg moeilijk. Ik probeer het wel en doe echt mijn best, maar ik snap het niet. Meester Michiel heeft lang niet altijd tijd om me te helpen, want er zijn nog veel meer kinderen die moeite hebben met rekenen. En papa en mama kunnen me ook niet helpen, die hebben geen tijd en vinden het zelf ook heel moeilijk.

Ik zou best wel graag bijles krijgen voor rekenen, zodat ik er beter in wordt en straks misschien naar de havo kan. Maar ja, dat is hartstikke duur, dat kunnen we niet betalen.

Help?!

Ik denk dat ik maar eens aan mijn klasgenoot Janna ga vragen of zij me kan helpen. Ze is echt heel goed in rekenen. Misschien dat Meester Michiel dan wat extra werk mee kan geven, zodat we samen kunnen oefenen.

Of weet jij misschien een betere oplossing voor mij? Kun jij me helpen?

Het verhaal van Janna

Hoi, ik ben Janna. Ik ben 11 jaar oud en woon samen met mijn moeder in Nuenen. Mijn vader woont helaas niet meer bij ons.

Drie jaar geleden is hij bij ons weggegaan om met zijn nieuwe vrouw en kinderen te gaan samenwonen. Hij laat nooit meer iets van zich horen en stuurt ook nooit geld ofzo.

Thuis

Mijn moeder en ik proberen er maar het beste van te maken samen. Maar dat valt lang niet altijd mee. Mijn moeder moet heel veel moeite doen om elke maand weer de huur van ons huis te betalen.

Door haar longziekte is ze vaak moe en krijgt ze soms geen lucht. Dat is soms wel eng... Daardoor kan ze ook bijna niet werken. Gelukkig heeft ze wel een baan en denkt haar baas goed met haar mee, maar haar loon is niet hoog en de zorgkosten wel.

Op school

Ik zit in groep 7 van een hele leuke school vlak bij mijn huis. Ik ben heel goed in rekenen, maar taal en spelling kan ik echt niet.

Vooral die lessen Begrijpend Lezen vind ik stom. Steeds een tekst lezen en dan vragen maken over verwijswaarden of zoiets. Kunnen we niet gewoon een spannend verhaal lezen? En dan daar over praten samen of er een tekening bij maken? Nou ja, mijn meester denkt dat ik misschien dyslexie heb, maar mijn moeder wil dat niet laten onderzoeken. Ze wil niet dat ik "een stempeltje" krijg of iets dergelijks. Maar ja, ik krijg nu op school geen extra hulp, want dat is alleen als je echt dyslexie hebt.

Help?!

Ik denk dat ik maar eens aan mijn klasgenoot Rico ga vragen of hij me kan helpen. Die is echt heel goed in taal en spelling. Misschien dat Meester Michiel dan wat extra werk mee kan geven, zodat we samen kunnen oefenen.

Of weet jij misschien een betere oplossing voor mij? Kun jij me helpen?